

МІНІСТЕРСТВО
У СПРАВАХ
ВІТЕРАНІВ
УКРАЇНИ

для членів сімей військовослужбовців, які зникли безвісти, захоплені в полон або заручниками, інтерновані у нейтральних державах

1 | ВИПЛАТА ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідно до пункту 6 статті 9 Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” за військовослужбовцями, захопленими в полон або заручниками, а також інтернованими в нейтральних державах або безвісно відсутніми, зберігаються виплати в розмірі посадового окладу за останнім місцем служби, окладу за військовим званням, надбавки за вислугу років, інших щомісячних додаткових видів грошового забезпечення постійного характеру та інші види грошового забезпечення з урахуванням зміни вислуги років та норм грошового забезпечення.

Довідково. Дія цього пункту не поширюється на військовослужбовців, які добровільно здалися в полон, самовільно залишили військові частини (місця служби) або дезертували зі Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів.

Грошове забезпечення виплачується таким членам сімей військовослужбовців:

- 1) дружині (чоловіку);
- 2) повнолітнім дітям, які проживають разом з нею (ним), або законним представникам (опікунам, піклувальникам) чи усиновлювачам неповнолітніх дітей (осіб з інвалідністю з дитинства - незалежно від їх віку), а також особам, які перебувають на утриманні військовослужбовців у разі відсутності дружини (чоловіка);
- 3) батькам військовослужбовців рівними частками, якщо військовослужбовці не перебувають у шлюбі і не мають дітей.

Для отримання виплат, члени сімей звертаються із заявою на ім'я командира військової частини через територіальний центр комплектування та соціальної підтримки, який надав сповіщення про зниклого безвісти, захопленого в полон.

До заяви додаються (в залежності від статусу заявника):

- копії сторінок паспорта повнолітніх членів сім'ї з даними про прізвище, ім'я та по батькові і реєстрацію місця проживання (перебування);
- довідка про реєстрацію місця проживання (перебування) членів сім'ї
- (у разі відсутності такої інформації в паспорті);
- копія свідоцтва про шлюб (у разі наявності);
- копії свідоцтв про народження дітей (у разі наявності);
- копія документа, що засвідчує реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків (для осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це контролюючому органу і мають відмітку в паспорті, - копія сторінки паспорта з такою відміткою).

Командир (начальник, керівник) військової частини (установи, організації) розглядає протягом 15 днів подані документи та приймає рішення щодо виплати або відмови у виплаті грошового забезпечення, про що повідомляється заявнику в письмовій формі.

Виплата грошового забезпечення здійснюється з дня захоплення військовослужбовців у полон або заручниками, а також інтернування в нейтральних державах або зникнення безвісти.

Виплата грошового забезпечення здійснюється щомісяця на підставі наказів командирів (начальників,

керівників) військових частин (установ, організацій) членам сімей військовослужбовців:

- захоплених у полон або заручниками, інтернованих у нейтральних державах, - до дня їх звільнення включно;
- безвісно відсутніх, - до дня набрання законної сили рішенням суду про визнання їх безвісно відсутніми або оголошення померлими.

Виплата грошового забезпечення членам сімей військовослужбовців здійснюється до повного з'ясування обставин захоплення військовослужбовців у полон або заручниками, їх інтернування або звільнення, або визнання їх в установленому законом порядку безвісно відсутніми чи померлими. У всіх випадках виплата грошового забезпечення здійснюється не більше ніж до дня виключення військовослужбовця із списків особового складу військової частини (установи, організації).

Виплата грошового забезпечення членам сімей військовослужбовців здійснюється у разі, коли заява про його виплату надійшла до військової частини (установи, організації):

- до дня звільнення військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, інтернованих у нейтральних державах;
- протягом трьох років з дня набрання законної сили рішенням суду про визнання військовослужбовців безвісно відсутніми або оголошення померлими, але не пізніше ніж до дня набрання законної сили рішенням суду про скасування рішення про визнання їх безвісно відсутніми або оголошення померлими.

Відповідно до наказів про виплату додаткової винагороди, збільшеної до 100000 гривень, включаються також військовослужбовці, які захоплені в полон (крім тих, які добровільно здалися в полон) або є заручниками, а також інтерновані в нейтральні держави або безвісно відсутні (у разі, коли зазначені події сталися як до введення воєнного стану, так і після його введення).

Джерело: Порядок виплати грошового забезпечення сім'ям військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або безвісно відсутніх, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016

№ 884 (за QR кодом № 1), рішення міністра оборони України № 18838 від 28.07.2022 (за QR кодом № 2).

QR код № 1

QR код № 2

2 | ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Члени сімей військовослужбовців, які зникли безвісті мають право оформити пенсію по втраті годувальника.

Відповідно до статті 36 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” пенсія у зв’язку з втратою годувальника призначається непрацездатним членам сім’ї особи, якій відповідно до Закону України “Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин” надано правовий статус особи, зниклої безвісти за особливих обставин, - незалежно від тривалості страхового стажу. При цьому дітям пенсія у зв’язку з втратою годувальника призначається незалежно від того, чи були вони на утриманні годувальника.

Пенсію можуть отримувати:

- діти зниклого безвісти віком до 18 років;
- діти віком від 18 до 23 років, які навчаються за денною формою навчання, до закінчення навчання;
- діти-сироти до 23 років незалежно від факту навчання;
- чоловік або дружина, батьки, якщо вони є особами з інвалідністю або досягли пенсійного віку;
- чоловік або дружина, а в разі їх відсутності — один з батьків або брат чи сестра, дідусь чи бабуся годувальника, незалежно від віку і працездатності, якщо вони не працюють і доглядають за дитиною годувальника до досягнення нею 8 років;
- батьки і чоловік або дружина, які не були на утриманні зниклого безвісти, але внаслідок його зникнення вони втратили джерело засобів до існування.
- Члени сім'ї зниклого безвісти військовослужбовця набувають право на отримання пенсії через місяць з дня внесення інформації про безвісне зникнення особи до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.
- Пенсія призначається на період, протягом якого зникла особа зберігає правовий статус особи, зниклої безвісти за особливих обставин.
- Розмір пенсії обраховується наступним чином, на одного непрацездатного члена сім'ї – 50% пенсії за віком померлого годувальника, а на двох та більше непрацездатних членів сім'ї – 100% пенсії за віком померлого годувальника, що розподіляється між ними рівними частками.
- Виплати додаткової винагороди під час воєнного стану в розмірі 100 тис. грн. членам сімей військовослужбовців, які зникли безвісти зберігаються.

Для отримання пенсії необхідно:

- подати заяву про розшук особи зниклої безвісти до відділенні поліції особисто або за номером “гарячої лінії”: 0 89 420 18 67 (цілодобово) див. QR код № 1;
- отримати витяг з Єдиного реєстру осіб зниклих безвісти за особливих обставин не раніше ніж через один місяць після внесення даних, див. QR код № 2;
- звернутися до будь-якого Сервісного центру ПФУ особисто або подати відповідну заяву через вебпортал електронних послуг ПФУ див. QR код № 3.

Пакет документів залежить від того, хто з родичів буде подавати на призначення пенсії:

- заява про призначення пенсії;
- свідоцтво про народження дитини;
- свідоцтво про шлюб;
- свідоцтво про народження зниклого безвісти (у випадку подачі заяви батьками/братом, сестрою);
- ідентифікаційний код дитини та батька (за наявності);
- довідка про склад сім'ї зниклого безвісти;
- документи про місце проживання (реєстрації);
- Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань або з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

QR код № 1

QR код № 2

QR код № 3

Члени сімей військовослужбовців, які пропали безвісти під час проходження військової служби мають право користуватися пільгами, гарантіями та компенсаціями, встановлені для таких осіб Законом України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”.

Підставою для видачі посвідчення є:

- витяг із наказу про виключення військовослужбовця із списків особового складу у зв'язку із смертю, визнанням його судом безвісно відсутнім чи оголошення померлим або копія такого наказу;
- свідоцтво про смерть військовослужбовця або рішення суду про визнання його безвісно відсутнім;
- документ про причини та обставини смерті військовослужбовця (відповідний наказ (витяг із наказу), акт проведення розслідування, довідка про обставини травми (поранення, контузія, каліцтво) тощо), який підтверджує, що військовослужбовець загинув (помер) не внаслідок вчинення ним кримінального чи адміністративного правопорушення або що загибель (смерть) сталася не внаслідок вчинення ним дій у стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння чи навмисного заподіяння собі тілесного ушкодження;
- постанова військово-лікарської комісії (крім випадків, коли військовослужбовець пропав безвісти).
- Посвідчення видаються батькам, дружині (чоловіку) у разі, коли вона (він) не взяла (не взяв) інший шлюб, дітям, які не досягли повноліття, або повнолітнім дітям - особам з інвалідністю з дитинства військовослужбовців, які загинули (померли) чи пропали безвісти
- (і за рішенням суду визнані безвісно відсутніми) під час проходження військової служби.

У відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 28 травня 1993 р. № 379 “Про Порядок видачі посвідчень членів сімей військовослужбовців, які загинули (померли) чи пропали безвісти під час проходження військової служби”, для отримання посвідчення особа із числа зазначених у пункті 4 цього Порядку (далі - заявник) звертається особисто або через свого представника із заявою (в довільній формі) до:

- територіального центру комплектування та соціальної підтримки - про видачу посвідчення члена сім'ї військовослужбовця Збройних Сил або Держспецтрансслужби, який загинув (помер) чи пропав безвісти під час проходження військової служби;
- уповноваженого структурного підрозділу (органу), на який покладаються функції з видачі посвідчень (далі - уповноважений орган) - про видачу посвідчення члена сім'ї військовослужбовця СБУ, Управління державної охорони, Служби зовнішньої розвідки, Держспецзв'язку, Держприкордонслужби, Національної гвардії, який загинув (помер) чи пропав безвісти під час проходження військової служби.
- Посвідчення (чорне) є документом, що підтверджує статус члена сім'ї військовослужбовця, який загинув (помер) чи пропав безвісти під час проходження військової служби, на підставі якого надаються пільги, гарантії та компенсації, встановлені для таких осіб Законом України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”.

Законом України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” для членів сім'ї військовослужбовців, який пропав безвісти під час проходження військової служби передбачені такі пільги, гарантії:

- 1) санаторно-курортне лікування (Абзац перший пункту 3 статті 11);
- 2) 50-відсоткова знижка плати за користування житлом (квартирної плати) та плати за комунальні послуги (водопостачання, газ, електрична, тепла енергія та інші послуги) в жилих будинках усіх форм власності в межах встановлених норм, передбачених законодавством (Абзац третій і четвертий пункту 5 статті 12);
- 3) отримання в позачерговому порядку житла за потреби в поліпшенні житлових умов (Пункт 3 статті 12);
- 4) медичне обслуговування у закладах Міністерства оборони України, якщо військовослужбовці

прослужили у Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях та правоохоронних органах не менш як 20 календарних років (Абзац другий пункту 2 статті 11);

5) отримання землі для будівництва приватних житлових будинків (частина 6 статті 12);

6) безплатне одержання у приватну власність жилого приміщення, яке вони займають у будинках державного житлового фонду (частина 8 статті 12);

7) батьки військовослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісти під час проходження військової служби, користуються правом безоплатного проїзду всіма видами міського пасажирського транспорту загального користування (крім таксі) в межах адміністративного району за місцем проживання, залізничного та водного транспорту приміського сполучення та автобусами приміських маршрутів за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - також електронного квитка, який видається на безоплатній основі. Вони мають право на 50-відсоткову знижку при користуванні міжміським залізничним, повітряним, водним та автомобільним транспортом відповідно до закону (Пункт 4 статті 14);

8) надання місцевими радами позачергово місця дітям військовослужбовців та дітям військовослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісти під час проходження служби, у дитячих закладах за місцем проживання (Пункт 6 статті 18).

Слід врахувати, що для отримання зазначеного посвідчення, одним із документів, який подається є рішення суду про визнання військовослужбовця безвісно відсутнім, що у свою чергу є підставою для припинення виплат передбачених Порядком виплати грошового забезпечення сім'ям військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або безвісно відсутніх, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 884.

Повний перелік документів, які слід подати для оформлення посвідчення див. за посиланням наведеного QR коду:

QR код № 1

4 | ВИПЛАТА ПІЛЬГ НА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЧЛЕНАМ СІМЕЙ ПОЛОНЕНИХ ТА ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ

Відповідно до Порядку надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива і скрапленого газу у грошовій формі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 373, виплата проводиться органами Пенсійного фонду України.

Якщо пільговик (ветеран війни, особа, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалий учасник Революції Гідності, член сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни або член сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України) потрапив у полон держави-агресора або його визнали зниклим безвісти за особливих обставин, виплата пільг у грошовій

формі здійснюється за зверненням одного із членів його сім'ї, який фактично проживає у житловому приміщенні, за адресою якого надаються пільги, а саме:

- чоловіка/дружини;
- непрацездатних батьків;
- законного представника дитини (до 18 років);
- неодружених повнолітніх дітей, визнаних особами з інвалідністю з дитинства I та II групи або особами з інвалідністю I групи;
- особи, яка перебуває під опікою або піклуванням громадянина, який має право на пільги.

Пільги надаються шляхом перерахування коштів на банківський рахунок такого члена сім'ї.

Перерахування коштів здійснюється з місяця, наступного за місяцем звернення члена сім'ї пільговика до органу Пенсійного фонду України (не раніше місяця потрапляння пільговика в полон держави-агресора (визнання зниклим безвісти), зокрема в електронній формі через веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України, до місяця звільнення пільговика з полону держави-агресора (визнання судом безвісно відсутнім чи оголошення судом померлим) на підставі поданих членом сім'ї пільговика:

- заяви (у довільній формі);
- витягу з Єдиного державного реєстру ветеранів війни, оформленого відповідно до вимог пункту 15 Положення про Єдиний державний реєстр ветеранів війни, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 700 (видається центром надання адміністративних послуг незалежно від місця реєстрації/проживання).

Перерахування коштів на рахунок члена сім'ї пільговика припиняється уповноваженим органом з місяця, наступного за місяцем отримання від такого члена сім'ї інформації про пільговика (смерть, звільнення з полону або скасування статусу зниклого безвісти), і поновлюється пільговику з місяця, в якому припинено перерахування коштів, за його зверненням до уповноваженого органу (зокрема в електронній формі через веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України) після уточнення реквізитів банківського рахунка, на який перераховуватимуться кошти.

5 | НАДАННЯ ВІДОМОСТЕЙ З ЄДРВВ ЧЛЕНАМ СІМЕЙ ПОЛОНЕНИХ ТА ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ

Відомості з ЄДРВВ у формі витягу надаються центрами надання адміністративних послуг незалежно від місця реєстрації/проживання (Постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 700 "Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни").

Кому надаються відомості з ЄДРВВ:

- чоловіку/дружині;
- непрацездатним батькам;
- законному представнику дитини (до 18 років);
- неодруженим повнолітнім дітям, визнаним особами з інвалідністю з дитинства I та II групи або особами з інвалідністю I групи;
- особі, яка перебуває під опікою або піклуванням особи, відомості про яку запитуються.
- До запровадження автоматичної верифікації відомостей один із членів сім'ї полоненого або зниклого безвісти ветерана війни, який фактично проживав разом з ним, пред'являє адміністратору ЦНАП паспорт, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності) та такі підтверджуючі документи:
- свідоцтво про шлюб або витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію шлюбу – для дружини/чоловіка;
- свідоцтво про народження особи або витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження особи та пенсійне посвідчення або витяг з

рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи або довідка медико-соціальної експертної комісії – для непрацездатних батьків;

- свідоцтво про народження дитини або витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження – для дітей;
- витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи або довідку медико-соціальної експертної комісії – для неодружених повнолітніх дітей, визнаних особами з інвалідністю з дитинства I та II групи або особами з інвалідністю I групи;
- рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі утворення), сільської, селищної ради або суду про встановлення опіки чи піклування над дитиною-сиротою, дитиною, позбавленою батьківського піклування – для осіб, які перебували під опікою або піклуванням;
- витяг з інформаційної системи з питань поводження з військовополоненими або витяг з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, та повідомляє реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків) особи, стосовно якої запитується інформація;
- документ, який надає повноваження законному представнику або іншому представнику представляти заявника – у разі звернення законного представника або уповноваженої особи.